

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 5. — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročnina 6.— Lj. Za inozemstvo 10 L.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Bitka za Petrograd na višku

Z vseh strani se je pritisk ojačal — Neprestano bombardiranje je povzročilo v Petrogradu silno razdejanje — Razbremenilni poskusi so bili zavrženi — Sijajni uspeh italijanskega topništva ob Dnjepru

Z vzhodne fronte, 13. sept. s. Pritisk nemških oboroženih sil, ki oblegajo Petrograd, se je v zadnjih urah še ojačil. Stalinov kanal je bil miniran. Sovjetske pomorske sile, kolikor jih je še na Baltskem morju in okrog Kronštata, se ne bodo mogle več umakniti po njem proti vzhodu. Slehera ladja bi v kanalu zletela v zrak in na lepem bi se prekop zadelal. Tudi to je bil eden izmed razlogov, da angleški tisk in radio še nista spregovorila o tem ogromnem vojaškem uspehu.

Najhuji je sedaj pritisk nemških oboroženih sil na važnem odseku med Ladoškim jezerom in področjem vzhodno od Ilmenskega jezera, ob progi, ki veže Petrograd z Moskvo. Nadalje so v teku silne operacije na odsekih neposredno okrog Petrograda, kjer nemške oborožene sile učinkovito podpirajo tudi nemško letalstvo. Branitelji Petrograda si zmanj priprave, da bi z rušenjem raznih objektov, cest in drugih naprav otežili prodiranje naprotnika. Nemški bombniki in strmo-glavci sistematično napadajo in rušijo sovjetske obrambne naprave, ki si jih je sovranski zgradil tudi v mestu samem. Nadalje uničujejo bombe sovjetska skladišča vojnih potrebščin in živil. Ogromni požari so izbruhnili v petrogradski luki. Velika električna centrala je bila zadeta in porušena.

Sovjetske sile, ki so se zbrale v notranjosti Petrograda, so znatne, kakor pripovedujejo ujetniki. Upirajo pa se, ker maršal Vorosilov še zmerom trdi, da mu bo z njegovimi motoriziranimi divizijami in s letali uspešno prebiti nemški obroč in se priključiti divizijam, ki branijo mesto. Toda to upanje se ne bo nikoli izpolnilo, čeprav se sovjetske sile v Petrogradu le še zaradi njega bore. Za uničenje petrogradske obrambe in za žrtve ob odgovoren Vorosilov. Nemške čete vztrajajo v svojih napadih na vojsko maršala Vorosilova, ki se je razvrstila vzhodno od železniške proge Petrograd — Moskva. Bolj proti jugu pritiskajo na sile maršala Timošenkina, ki je prihitel na pomoč prvemu vojaku Rusije.

Na osrednjem odseku, vzhodno od Velikih Lukov, Smolenska in Gomela, se vojaški položaj ni bistveno spremenil. Tam razvija nemško letalstvo silno delovanje in izrablja čas polne lune, tako da se napadi tudi ponoči nadaljujejo. Nemška letala malone neprestano bombardirajo najvažnejše prometne zveze v sovranskem ozemlju, železniške proge in vzleze ter velike ceste.

Posebno hudo razdejanje so nemški bombniki povzročili tudi na železniških progah, ki so speljane iz Moskve proti Tulu in Harkovu. Med Moskvo in Smolenskom ni več nikakega železniškega prometa. Na področju ob Dnjepru, kjer so razvrščene italijanske oborožene sile, je položaj trden. Značilni so bili zanj poskusi Rusov, da bi si izvojevali kakšno mostišče na desnem bregu reke. Vsi ti ponovni poskusi pa so se izjalovili in sovjetski napadalni oddelki so imeli znatne izgube. Ujetih je bilo mnogo vojakov in oficirjev ter zaplenjenega mnogo orožja in drugih vojnih potrebščin.

Okrog Odese se je nemško-rumunski pritisk spet ojačal. Težko topništvo je pričelo sistematično obstreljevati sovjetske postojanke. Nemška in rumunska letala vztrajajo nadaljujejo svoje napade na pristanišča, na pristaniške naprave, topniške postojanke in zbirajoče se sovražne čete.

Delovanje sovjetskega letalstva se je v zadnjih urah znatno omejilo. Posebno pa ga je zadržal nastop italijanskih, nemških, finskih, madžarskih in rumunskih lovcev, ki v tesnem sodelovanju in tovarštvu nenehoma krožijo nad vzhodno fronto in prizadevajo sovražniku vedno nove izgube.

Italijansko topništvo se je razvrstilo na najpomembnejši točki sil Osi, ob pomočjih grčevja, ki obvladajo položaje na Dnjepru. Te postojanke so izredno dragocene, ker se dvigajo nekoliko nad ukrajinsko nižino. Prav te dni je bilo uspešno v akciji. Sovjeti so koncentrirali svoje najboljše sile na nasprotni strani reke. Italijanski topovi so jih pričeli nemudoma obstreljevati. Nenehoma so si sledile salve za salvami in obstreljevanje se je zmerom bolj intenzificiralo, uspehi so postali zmerom vidnejši. Zadeti objekti so leteli v zrak. Z opazovališča je bilo mogoče natanko videti, kako je topništvo dosegalo od hipa do hipa vedno večje učinke. Sovražne naprave so bile metodično razdejane. Streljanje je trajalo vse od jutra do popoldneva. Obstreljevanje so bile vse vasi, v katerih se je sovražnik ugnedil. Za nasprotnika so bili učinki katastrofalni. Ko je pričel reagirati, je bilo njegovo streljanje že oslabiljeno in zato ni doseglo nikakega rezultata. Cilji, da se z jakim topniškim obstreljevanjem uničijo sovražne postojanke, je bil docela dosežen. Italijansko topništvo je preživel tako svoj veliki dan, je doživelo svojo prvo veliko zmago na vzhodni fronti. Ko so nemške divizije nato prešle v akcijo, je italijansko topništvo otvorilo zaporni ogenj in je tako pomagalo nemškim tovarštem, da so znatno razširili mostišče na Dnjepru. Nemški častniki so v krajih, ki so jih zavzele nemške čete, doznali, da je bilo italijansko topništvo obstreljevanje izredno učinkovito in da so italijanski topovi napravili v sovražnih vrstah globoke vrzeli.

Nemški oddelki so zajeli več tisoč ruskih vojakov. Na bojišču je obležalo na tisoče mrtvih.

Prodiranje Fincev

Helsinki, 13. sept. s. Sovjetske čete, ki so se nahajale v strateško izredno važnem kopnem jeziku med jezeroma Semejari in Sotijarvi vzhodno od Suojarvi, so bile prepodene z vrsto bitk po sistemu žepov. Finski napad je bil izveden tako naglo in temeljito, da se sovražnik ni mogel sistematično braniti. Finske čete prodirajo vedno globlje v pokrajino Aunus. V teh borbah se je posebno izkazal neki finski polk, ki mu je bilo poverjeno napredovanje brez podpore topništva in brez oskrbovanja preko močvirnatga ozemlja, širokega 30 km. Vojaki so morali razen orožja nositi na ramah živež, metelce in municijo. Rusi so razpolagali na cesti med Semijarvijem in Praaso s številnimi tanki, — med njimi so bili tudi velikanski 50-tonski tanki — z več oklopnimi avtomobili, ki so se obupno branili. V teku borbe so finske čete presenetile luksuzni vlak na tiru vzdolž finskih položajev. Semejari je bil zaseden brez borb. Sovražnik se je umaknil in ni utegnil izvesti svoje običajno uničevanje. V kotlu neke sovjetske kuhinje se je še kuhala menaza.

Položaj Petrograda smatrajo v Moskvi za skrajno resen

Bern, 13. sept. s. Položaj Petrograda smatrajo v Moskvi za skrajno resen. Priporočajo, da trpi mesto posebno zaradi neprestanih in stalnih bombardiranj nemškega letalstva.

Nemško vojno poročilo

Napadalne operacije na vzhodu potekajo dobro — Novi udarci Angliji na kopnem in na morju — Nadaljnji 24 ladij potopljenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. sept. Nemško vrhovno vojno poveljništvo je objavilo danes naslednje poročilo:

Napadalne operacije na vzhodu ugodno napredujejo kljub slabemu vremenu in težavnim terenskim prilikam.

Kakor je bilo objavljeno že v posebnem poročilu, so podmornice napadle na severnem Atlantiku velik sovražni konvoj, močno zavarovan od korvet in rušilcev, v katerem je bilo nad 40 ladij.

V trdovratnem več dni trajajočem boju so podmornice potopile doslej 22 parnikov s skupno 134.000 br. reg. tonami. Dve nadaljnji ladiji s 11.000 br. reg. tonami sta bili torpedirani ter se more računati z njuno izgubo. Sovražni konvoj se napada še nadalje.

V boju proti angleški oskrbovalni plovbi je potopilo letalsko orožje v poslednji noči južnovzhodno od Greath Yarmoutha tri torpene ladje in zavarovanem konvoju s skupno 21.000 br. reg. tonami.

Na istem morskem področju sta bila z bombami poškodovana angleška ladja križarka in vzhodno od Aluvicka neka trgovska ladja. Druga bojna letala so zadela v nizkem napadu z bombami veliko topilnico pri Middelboroughu in pristaniške naprave na vzhodni obali otoka.

V spremniški službi so odbili stražni čoln v Rokavskem prelivu ponovno napade oddelka angleških brzih čolnov na poverjeni jim konvoj. Potopili so tri napadajoče brze čolne. Obalne baterije vojne mornarice so posegle v bitko ter so pregnale ostale sovražne čolne. Vse ladje konvoja so dosepele nepoškodovane v določeni kraj.

Angleška letala so napadla v poslednji noči s slabim učinkom področje ob severno-nemški obali. Civilno prebivalstvo je imelo nekaj izgub, mrtve in ranjene. Protiletalsko topništvo je sestrelilo dva sovražna bombnika.

Roosevelt hoče vojno

Najnovejši izzivalni ukrepi predsednika Zedinjenih držav, da bi zapletel Ameriko v vojno proti državam osi

Washington, 13. sept. s. Predsednik Roosevelt je imel po radiu govor, v katerem je menil, da lahko govori ne le v imenu Zedinjenih držav, marveč tudi v imenu vsega ameriškega kontinenta. V tem govoru je obeležil stališče, ki ga bodo Zedinjene države zavzele zaradi znanega incidenta z rušilcem »Greerom«. Predsednik je menil, da lahko ponovno postavijo tezo o premissljenem napadu nemške podmornice na ameriški rušilec. Vztrajal je pri dejstvu, da se je spopad razvil v onih vodah, ki so jih Zedinjene države proglasile za »vode ameriške obrambe«, po katerih plovejo ladje, ki »prevažajo vojne potrebščine, za katere izdaja narod Zedinjenih držav milijarde dolarjev in ki so bile po sklepu kongresa proglašene za bistvenega pomena za obrambo ameriške domovine«.

Roosevelt je podal kroniko petih incidentov, ki so se pripetili ameriškim ali panamskim trgovskim ladijam. Obtožil je sil Osi, da si hočeta prilastiti kontrolo in popolno oblast na morjih, kar naj bi bilo pogoj za realizacijo načrta o svetovni hegemoniji. Potrdil je trdno voljo Amerike, da ohrani nedotaknjeno pravo, po kateri se sovražnikom Osi dobavljajo vojne potrebščine. Proklamiral je to za prvi obrambni stebel Amerike. Trdil je, da je za Ameriko nastopil čas aktivne obrambe. V vodah, ki jih smatrajo za nujno potrebne za našo obrambo, je Roosevelt izjavil, odslej ameriške vojne ladje in ameriška letala ne bodo čakale, da bi sovražne podmornice ali druge ladje prve prešle v napad. Če pojav teh ladij na katerikoli točki Oceana vzdolž pomorskih prog, ki jih smatrajo Američani življenjskega pomena za svojo obrambo, pomeni napad. Od danes dalje, je dejal, se bodo nemške ali italijanske vojne ladje na lastni rizično in nevarnost pojavljale v vodah, katerih zaščita je potrebna za obrambo Amerike. Kot vrhovni poveljni ameriških oboroženih sil je odredil, da ameriške ladje in letala, ki so v patrolni službi, ščitijo vse ladje, ne le one Zedinjenih držav, marveč tudi druge, ne glede na zastavo, ki je na njih razvita in kolikor skrbje za promet po »ameriških obrambnih vodah«. Vendar, je dejal, »mi ne bomo streljali, če Nemci ne bodo naravnost iskali, da bi mi streljali.«

Govor predsednika Roosevelta je jasno izpričal, kakšni so njegovi načrti, da bi Zedinjene države zavedle v vojno. Čeprav so Zedinjene države navidežno še zmerom nevtralne, prezident Roosevelt ni okleval, da ne bi ščeval vseh Američanov proti enemu izmed obeh vojnih taborov. Čeprav so nevtralne, vendar po njegovi volji in na njegovo odgovornost v najhujšem obsegu dobavljajo orožje in druge vojne potrebščine enemu samemu vojnemu taboru. V nasprotju z njihovo nevtralnostjo, z voljo, da ostanjejo Zedinjene države izven vojne, in z obljubami, ki jih je v tem smislu Roosevelt dal v času zadnje volilne kampanje, so po Rooseveltovi naredbi ameriške oborožene sile z očitno agresivnimi nameni zavzele že celo vrsto strateških točk izven ameriških vod ali celo v območju tujega vojnega področja. Nikakega dvoma ne more biti spričo tega, da Roosevelt premissljeno ustvarja vse pogoje, da bi nujno izval incidente ter tako podal videz napada na Zedinjene države, odnosno na njihove objekte, kar bi mu služilo za zadnji povod, da bi Ameriko pognal v vojno. Taka politika sveta pa ne more več prevarati. V Evropi in po vsem svetu so si vsi na jasnem, da odgovornost za vso to politiko ne pripade silama Osi, marveč nasprotno Rooseveltu in njegovim pristašem, ki podajajo dan za dnem nove dokaze ne le svoje skrivne, marveč svoje dejanske prvenstvene odgovornosti za nadaljevanje in razširjanje evropske vojne v svetovno katastrofo.

Roosevelt hoče incident za vsako ceno

Berlin, 13. sept. s. Nemški list nadaljuje svojo trpko polemiko proti Rooseveltovi politiki in naznanja svetovni javnosti najnovejši izziv: z dovoljenjem ameriškim državljanom, da se poslužijo ladij bojujočih se narodov. Roosevelt hoče za vsako ceno povzročiti incident, kakršen je bil oni z »Lusitanio« v svetovni vojni in napeljati vodo na svoj mlin. Dela po vzgledu svojega prijatelja Churchilla, ki je ukazal ob pričetku vojne potopiti »Athenios«, s katero se je vozilo nekatih Američanov, da bi obdolžil Nemce. Tako ravna zdaj »kanibal Roosevelt«, ki svetuje svojim v Angliji bivajočim rojakom, naj se vkrcajo na angleške parnike in se vrnejo v domovino.

Bolgarski komentarij

Sofija, 13. sept. s. Bolgarski listi objavljajo kratke izvirne Rooseveltove govore in ugotavljajo v svojih komentarjih, da je treba Zedinjene države sedaj že smatrati za silo, ki se vojskuje proti Osi. Naloga, ki ga je Roosevelt dal ameriški vojni mornarici, da napade osne ladje na morskem področju, ki ga smatra washingtonska vlada za področje ameriške varnosti, se v Sofiji tolmači kot prva manifestacija skrivne Roosevelta z Anglijo in Sovjeti.

General Franco v Bilbao

Madrid, 13. sept. s. General Franco je včeraj zjutraj zaključil svoj obisk v Bilbao in se je v dopoldanskem urah vrnil v svojo levo rezidenco San Sebastian.

L'arma sottomarina all'attacco nell'Oceano Atlantico

Una petroliera affondata, un'altra nave sicuramente perduta — Bombe su Malta, Caifa e Larnaca, Tobruk, Marsa Matruh e Fuka

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 12 settembre il seguente bollettino di guerra n. 467.

Le basi aeree e navali di Malta sono state efficacemente bombardate nella notte scorsa da unità della R. Aeronautica. Altri nostri velivoli hanno colpito le raffinerie di Caifa, provocando notevoli incendi, e l'aeroporto di Larnaca nell'isola di Cipro.

Il nemico ha compiuto una nuova incursione aerea su Palermo: quattro morti e dodici feriti fra la popolazione, alcuni edifici danneggiati.

In Africa settentrionale sui fronti terrestri attività di artiglieria e di elementi avanzati. Apparecchi italiani e germanici

hanno attaccato depositi e sistemazioni difensive a Tobruk e Marsa Matruh; hanno centrato campi d'aviazione avanzati e gli impianti ferroviari di Fuka. Sono state causate distruzioni considerevoli.

Aeropiani britannici hanno lanciato alcune bombe su Bengasi; nessuna vittima.

In Africa orientale tentativi di attacco nemici in corrispondenza del settore di Cuquabert sono stati prontamente sventati.

In Atlantico un nostro sommergibile al comando del capitano di corvetta Carlo Fecia di Cossato ha affondato una grossa petroliera e ha colpito con siluro un piroscafo da 5450 tonnellate che può considerarsi sicuramente perduto.

Podmorniške sile v napadu na Atlantskem oceanu

Ena petrolejska ladja potopljena, skoraj gotovo pa še neka druga ladja — Bombe na Malto, Haifo in Larnako ter na Tobruk, Marsa Matruh in na Fuko

Glavni stan Oboroženih Sil je objavil 12. septembra naslednje 465. vojno poročilo:

Letalska in pomorska oporišča na Malto so v pretekli noči uspešno bombardirala cene letalstva. Druga naša letala so zadela rafinerije v Haifi, kjer so izbruhnili pomembni požari. In letališče v Larnaci na otoku Cipru. Sovražnik je izvedel nov letalski napad na Palermo. Med prebivalstvom so bile štiri osebe ubite, 12 pa ranjenih; poškodovanih je bilo nekaj poslopij.

V severni Afriki na fronti na kopnem delavnost topništva in prednjih oddelkov. Italijanska in nemška letala so napadla skladišča in obrambne postojanke v Tobruku in Marsa Matruhu, razen tega pa so obstreljevala tudi prednja letališča in železniške naprave v Fuki. Povzročena so bila znatna razdejanja. Angleška letala so vrgla nekaj bomb na Bengazi; žrtev ni bilo nobenih.

V vzhodni Afriki so bili poskusi sovražnih napadov v odseku pri Kulvabertu gladko odbiti.

Na Atlantiku je naša podmornica pod poveljstvom kometnega kapitana Karla Fecia potopila velike petrolejske ladje in s torpedom zadela 5.450-tonski parnik, o katerem se mora smatrati, da je gotovo izgubljen.

Zrtev angleškega zločinskega napada na gondarsko bolnico

Angleži ne morejo z ničemer opravičiti svojega postopanja

Rim, 13. sept. s. Rezervni podporočnik dr. Gilberto Guardavaccaro, primarij-ki-rojen, rojen v Sulmona leta 1910, je umrl med bombardiranjem bolnice v Gondarju, katero so napadli Angleži 7. septembra. Spominjamo se, da je 8. septembra londonski radio poročal: »Napadi smo tudi bolnico v Gondarju, kjer je bilo več mrtvih in ranjenih.«

Rim, 13. sept. s. Vse kaže, da hočejo Angleži opravičiti premissljeno bombardiranje bolnišnice v Gondarju dne 7. septembra s trditvijo, da so bila v paviljonih te bolnišnice deloma urejena skladišča z velikimi množčinami živeža. Da bi se opravičila slehera potvorba stvarnih dejstev, ki naj bi zmanjšala hudo moralno odgovornost, ki je padla na sovražnika, se odločno in kategorično naglašajo, da v gondarski bolnišnici kakor v sleherni drugi zdravstveni napravi, označeni z Rdečim križem, nikoli ni bilo nič drugega razen bolnikov, ranjenecv in bolniškega osebja. V bolnišnici ni bilo nikoli nobenega skladišča življenjskih ali vojnih potrebščin. V bolnišnici je bilo le malo zalog, ki so služile normalnim potrebam bolnikov, ranjenecv in osebja.

Duce sprejel hrvatsko vojaško misijo

Rim, 13. sept. s. V Rim je prispela včeraj zjutraj posebna hrvatska vojaška misija pod vodstvom generala armijskega zbora Stancerja, generalnega inspektorja hrvatske vojske. Misija je sestavljena iz 15 višjih oficirjev. Med njimi so inspektorji posameznih vrst orožja. Hrvatska vojaška misija bo v Italiji obiskovala industrijske naprave, vojaške šole in glavna vežbališča.

Včeraj dopoldne je Duce v Beneški palači sprejel hrvatsko vojaško misijo. Pri Duceju so bili general armijskega zbora Eksc. Slavko Stanceri, polkovnik Vilko Lolić in Anton Rigi, zvezni častnik med italijansko misijo na Hrvaškem in hrvatsko vojsko, vceinspektor pehote Ivan Kilsanić, Pavao Begović, Ivan Vrklja, konjeniški inspektor Matija Čanić, topniški inspektor Djuro Tragičević, dalje podpolkovnik Ivan Mešić, Zlatko Kereković, Josip Uhlir, Josip Ignatović, Vladimir Kurelec in major Ivan Vical. General Stanceri je Duceja pozdravil z naslednjimi besedami:

»Spoštovani Vam pozdrave poglavika, vodje neodvisne hrvatske države, maršala Kvaternika, hrvatskega naroda in še posebej mlade hrvatske vojske, ki so vsi navezani na vas z globokim občudovanjem in odkritim ter prisrčnim prijateljstvom in trajnim zavezništvom. Čast mi je, Duce, da Vam predstavim hrvatsko tehniško vojaško misijo, ki je prišla na vabilo italijanskih oblastev z velikim zadovoljstvom v Italijo, da si ogleda Vašo vojaško industrijo, ki je v sedanjem času dosegla visok

vojni produkcijski potencial. Hkratu bo hrvatska misija obiskala Vaše vojaške šole in vežbališča, na katerih se pripravljajo in jačijo srca za bodoče zmage fašistične Italije. Zahvaljujem se Vam, Duce, da ste nam omogočili, priti sem, k viru univerzalne človeške kulture, k viru umetnosti, znanosti in vojaških vrlin. Te vojaške znanosti in vrline si bomo skušali prisvojiti in jih prenesti na našo mlado vojsko, da bi postali zmerom bolj vredni našega velikega zaveznika. Prizadevali si bomo, da bomo postali enaki z njim v vojaškem znanju, ki ga je že tolikokrat pokazal.

Pozdravljam Vas, Duce, z odkritim prijateljstvom in vojaško zvestobo in Vas prosim, da izrazite Nj. Vel. Kralju in Cesarju, velikodušnemu in nepremagljivemu suverenu, čustva našega občudovanja, naše zvestobe in naše globoke vdanosti. Duce, iz naših globokih ganjenih src vzdikamo: živel Duce fašistične Italije, živel Savojski dom!»

Duce se je zahvalil za poglavnikovo pozdrav in mu ga je vrnil, kakor tudi vojski in hrvatskemu narodu. Izrazil je svojo simpatijo za hrvatski narod in je dejal, da je srečen, da je bila dana prilika tako izbrani vojaški reprezentanci, da od blizu spozna današnjo Italijo, ki je tako različna od nekdanje, tako glede oboroženih sil, kakor glede svojih delavnic in predvsem glede na neomajno odločnost svojega naroda. Duce se je nato prijateljsko razgovarjal z vsakim posameznim članom delegacije.

Olajšave za kmetovalce v gorskih krajih

Rim, 13. sept. s. Duce je odredil nove olajšave za kmetovalce v gorskih krajih. Oproščeni bodo vseh unificiranih kmetijskih davčnih bremen, ali pa se jim bodo znižala za 50 odstotkov.

Omenjeni davkov bodo v celoti oproščeni kmetje in poljski delavci v krajih, ki leže nad 800 m nad morjem. 50-odstotni popust pa se priznava kmetom in poljskim delavcem za zemljišča, ki leže med višinama 400 in 800 m nad morsk gladino, kolikor glede njih posebnih pokrajinskih komisije doženejo, da je njihov donos manjši. Odpadla davčna bremena prevzema država.

Pristojna ministrstva že pripravljajo zakonski zakon, ki bo vsebno podobna do-

ložbe za izvedbo Ducejeve odredbe. Olajšave se bodo uveljavile s prihodnjim letom. Za leto 1941 pa se bodo davčna bremena za kmetovalce z zemljišči nad 800 m nadmorske višine zmanjšala na dve šestini celokupnih davkov, ki jih je treba plačati v oktoberskem in decembrskem roku.

Klavna zapora za drobnice

Rim, 13. sept. s. Z dekretom ministrstva za poljedelstvo in gozdoje je pod zaporo vsa drobnica za klanje od 1. oktobra 1941-XIX do 30. septembra 1942-XX. Zapora je bila odredjena za kritje prehranjevalnih potreb vojske in ljudskega prebivalstva.

Lista letošnjih plavalnih prvakov je popolna

Na 1500 m je Močan včeraj dosegel izvrsten uspeh in postavil rekord ilirijanskega bazena — V stafeti 3 x 200 prsno je zmagalo moštvo Žigon, Brozovič, Herzog

Ljubljana, 13. septembra

Z dvema točkama zares pa s štirimi za nameček, da je bilo bolj živo in pestro, so včeraj v kopališču SK Ilirije zaključili letošnje pokrajinsko plavalno prvenstvo. Neposredno pred včerajšnjim nastopom se je zdelo, da bo tudi vreme priložilo svoj prispevek. K sreči pa se je popoldanska nevihta kmalu razlegla in začelo se je vsaj v suhem. Vmes je sicer nam, ki smo bili v »civilu« tu pa tam malce nagajalo izpod neba, vendar ni bilo nobene prehude sile. Nestanovitno vreme pa je vplivalo na obisk, ki je bil včeraj slabši kakor prejšnja dneva.

3 x 200 m prsno

Včerajšnji spored se je začel s stafeto, ki je bila prvotno na programu že prvi dan. Stafeta 3 x 200 m prsno pri nas doslej ni bila na sporedu tekmovalnj, je pa redna točka prvenstva v Italiji. SK Ilirija je poslala na start tri stafete svojih najboljših moči. Kakor se je vedelo že v naprej, je zmagala stafeta A, ki so jo tvorili Žigon, Brozovič, in Herzog. Čas 9:32,5 pa je slab, saj bi po rezultatih, ki so jih dosegli imenovani prejšnji dan v tekmovalnj na 200 m prsno, moral znašati najmanj 9:26,2. Na podlagi enakake računa za stafeto B v sestavi Sovre, Prešern, Mikyška se izkaže, da je slednja dala več, saj je plavala skoro za 4 sekunde boljše.

Močan na 1500 m 21:29,8!

Na 1500 m prsno za moške je bilo prijavljenih 8 tekmovalcev in prav toliko jih je tudi startalo, vendar s to razliko, da je Žižka zamenjal Andolšek. Tako je nesrečna blesura pripravila občinstvo ponovno ob velik užitek, kar je tem bolj obznavanja vredno, kar daje Močanov uspeh slutiti, da bi se med obema vršila precej izenačena borba, ki bi potisnila sekunde še bolj navzdol.

Kljub temu je Močanov čas izvrsten, posebno ker je rezultat edino njegove močne volje in sposobnosti. 21:29,8 je najboljši čas, ki je bil dosežen doslej v ilirijanskem bazenu! Na sekunde se približuje italijanskemu rekordu. Na progi je vrtil Močan dosegel naslednje vmesne rezultate: na 100 m 1:13, 200 m 2:39, 400 m 5:32,8, 800 m 11:24, 1000 m 14:17 in 1200 m 17:11. Tempo plavanja pa kažejo naslednje številke časov na vsaki zaporedni 100 m: 1:13 — 1:26 — (od 200 do 400 m čas ni bil zabeležen) — 1:29 — 1:27 — 1:28 — 1:28 — 1:26 — 1:27 — 1:25 — 1:29 — 1:27,5 — 1:25,5 — 1:23,8. Močan je pustil Mihaleka za seboj skoro 70, vse druge pa več kot 100 m.

Na tako dolgi progi je pri plavanju redko, da bi bila dva plavalca toliko izenačena, da bi odločala za razvrstitev desetinka sekunde. Včeraj sta si to posebnost »privrščila« Roter in Smerkolj, ki sta si na sedmi in osmi progi ves čas »delala« družbo. Na koncu pa je le Roter ušel svojemu tovarišu za udarec reke.

Dve točki izven prvenstva

Ko je sodniški zbor še ugotavljal in zapisoval čase za 1500 m so izven prvenstvenega sporeda nastopili spet najmlajši na 50 m prsno. Ker ni bilo prav zares, so na koncu ugotovili le vrstni red. Zmagal je spet Urbas 34,4, drugi je bil Sežun 35,9.

Zadnja plavalna točka — tudi izven prvenstva — je bila 100 m prsno za moške. Razen četvorice tekmovalcev je nastopila zaradi časa tudi Wernerjeva, ki je prvi dan tekmovalja preplavala 100 m prsno s časom 1:36,2. V družbi z Žigonom, Prešernom, Sovretom in Mikyško, ki so sprejeli borbo zelo resno, je zboljšala svoj rezultat na 1:35,2.

V plavalnih točkah so bili včeraj doseženi naslednji podrobnosti

tehnični rezultati

3 x 200 m prsno, moški:
I. A (Žigon, Brozovič, Herzog) 9:32,5, B (Sovre, Prešern, Mikyška) 10:13, C (Kraovec, Fugina, Hočevar) 11:19,4.
1500 m prsno, moški:
1. Močan 21:29,8, 2. Mihalek 22:45,9, 3. Hudnik 24:39,7, 4. Roter 25:20,3, 5. Smerkolj 25:20,4, 6. Jovanovič 26:00,3, 7. Vlady 26:20,4, 8. Andolšek 27:28,4.
50 m prsno, mladina:
1. Urbas, 2. Sežun, 3. Poženel.
100 m prsno: 1. Žigon 1:29,6, 2. Mikyška 1:29,8, 3. Sovre 1:33,1, 4. Prešern 1:34,6, 5. Wernerjeva 1:35,2.

Slovo plavalne sekcije SK Ilirije od trenerja

Ko je bil plavalni spored končan, so se vsi člani plavalne sekcije s predsednikom SK Ilirije dr. Lapajnetom in načelnikom prof. Čerčkom zbrali pod stolpom. Kakor smo že včeraj mimogrede omenili, se dolgoletni trener in vodja plavalne šole Köstner vrača nazaj v svojo domovino. Dr. Lapajne je naslovil na Köstnerja nekaj priščno toplih besed v slovo, zagotavljajoč mu, da bo njegov delo med ilirijanskimi plavalci vedno ohranjeno v najboljšem spominu. Če bodo kasneje prilike spet dovolile, bo sekcija vesela, če ga bo mogla ponovno sprejeti v svoj krog. Trikratni Zdravo vseh članov je zaključil skromno toda priščno slovo.

Skoki in waterpolo

V napovedani ekshibiciji skokov so nastopili skakači Bojan Segar, Albert Madon, Vlado Janovsky in Franc Pribovšek. Prva dva sta skakala s stolpa, druga pa s petmetrke deske. Izvedli so vrsto uspešnih skokov, ki jo je zaključil skupinski skok šege, Madona in Pribovška s stolpa. Za produkcijo so jih gledalci nagradili z živahnim ploskanjem.

Končno je ponovno prišel na vrsto waterpolo. Bell, ki jim je bilo grenko pri srcu zaradi dveh zaporednih porazov, so hoteli izkoristiti vsaj zadnjo priložnost za dokaz, da le niso tako slabi. Da bi jim revanš bolj sigurno uspela, so povabili v svoje

vrste znanega nekdanjega ilirijanskega waterpolista Fuxa. Z njegovo izdatno pomočjo, jim je res uspelo zmagati!

Beli : plavi 5:3 (2:1)

Beli: Dežman, Gjud, Watzke, Mihalek, Lenart, Fux, Primožič.
Plavi: Pribovič, Linhart, Brumec, Močan, Jamnik, Kerševan, Grašek.

Prvi polčas pripada v celoti belim, ki so zlasti boljši v plavanju. Po dveh kotih, ki ostaneta neizkoriščena, uspe Fux dvakrat potresti mrežo plaviv. Šibka točka v moštvu belih pa je vratar, ki mu Brumec od plaviv tik pred koncem polčasa z 20 m daljave zabije gol. Stanje 2:1 za bele.

V drugem polčasu plavi takoj izenačijo in neposredno zatem se Brumcu znova posreči dolg strel naravnost v vrata belih. 3:2 za plave! Pa ne dolgo. Mihalek kmalu spet izenači in potem povisa na 4:3 za svoje barve. Plave doleti nesreča! Zaradi favla mora njihov mož ven. Končni rezultat 5:3 postavi Gjud.

Sodil je tekmo Kogovšek.

Tridnevno prvenstvo Ljubljanske pokrajine je končano. Brez rekordov in velikega hrupa je bila opravljena formalna dolžnost. Kljub letošnjemu pomankanju močnih prireditelj, kar more biti za višino še tako odličnega plavalnega kluba nevarno, gojimo na osnovi izvedene revije utemeljeno upanje, da bo SK Ilirija tudi v bližnji

Prvi koncert v tobačni tovarni Lepo uspela prireditelj na pobudo Dopolavora

Ljubljana, 13. septembra.

V Tobaki tovarni so na pobudo Dopolavora priredili prvi koncert za delavce te tovarne. Prireditelj, ki je bila včeraj popoldne, je bila sprejeta s toplimi manifestacijami simpatije vseh delavcev in delavk, ki so se je udeležili. Umetniške prireditve, ki je še enkrat potrdila veliko zanimanje zastopnikov režima za delovno ljudstvo, so se udeležili vicekomandant središč za pomoč dr. Gatti kot zastopnik Visokega Komisarja, načelnik upravne službe teh središč, pokrajinski tajnik Dopolavora in drugi. Godba »Sloga« je pred pričetkom koncerta, ki je obsegal dela Mascagnija, Verdija in slovenskih kompozitorjev, intonirala kraljevo koračnico in »Glovinčoz«, ki so jo delavci in delavke — bilo jih je 600 — vdano poslušali.

Ob koncu prvega dela programa je mno-

go delavcev izrazilo svoje navdušenje nad to pobudo. Take prireditve se bodo organizirale tudi po drugih tovarnah v mestu, kjer je delavstvo količaj številno. Zatem je imel dr. Gatti, ki je tudi predsednik Dopolavora, kratek govor. Sporočil je delavcem pozdrav Visokega Komisarja, ki mu je posebno pri srcu napredek onih, ki s trdim delom vidno prispevajo k nacionalni produkciji. Opozoril je, kako je politika fašistične Italije humanitarna in kako je dolžnost slehernega Slovenca, da z lojalnostjo odgovori na tako velikodušno postopanje. Besede hierarha so bile sprejete z živahnim odobravanjem.

Sledil je drugi del koncerta in izvajalci so bili deležni toplih ovacij. Delavstvo je s pozornostjo sledilo njihovim predvajanjem ter jih je tudi ob zaključku nagradilo z navdušenim ploskanjem.

Letošnji prvaki

so med moškimi: na 100 m prsno: Žižek 1:04,3; na 100 m prsno: Herzog 1:23,4; na 100 m hrbtno: Grašek 1:22,7; na 200 m hrtno: Grašek 3:02,8; na 200 m prsno: Herzog 3:07,4; na 400 m prsno: Močan 5:23,1; na 1500 prsno: Močan 21:29,8; v stafeti 4 x 200 m prsno: Mihalek, Hudnik, Močan, Žižek 10:14,4; v stafeti 3 x 200 m prsno: Žigon, Brozovič, Herzog 9:32,5. Med ženskami: 100 m prsno: Wernerjeva 1:36,2; 100 m hrtno: Wernerjeva 1:43,4; 200 m prsno: Wernerjeva 3:25,2; med mladino: 50 m prsno: Urbas 35,4.

Živilski trg v dežju

Promet zelo živahen kljub slabemu vremenu — Precej domačega sočivja

Ljubljana, 13. septembra.

Včasih so se gospodinjne zelo bale dežja in mnoge so se ob slabem vremenu izogibale trga. Tudi dovoz živil je bil vselej ob dežju slab. Sicer tudi zdaj kmetice in pridelovalke povrtine iz mesta pripeljejo ob slabem vremenu manj blaga, vendar ga dovažajo raje, ker vedo, da ga bodo lahko prodale.

Tudi davi mnogi niso zaupali vremenu, ker je rosilo že ponoči, zato je bil dovoz živil malo slabši. Zaradi nezanesljivega vremena so dovažali povrtino in domače sadije nekoliko pozneje.

Zdaj branjevi začenejajo urejevati svoje stojnice ob 7., posamezne kmetice pa prihajajo na trg že vsaj pol ure prej. Tudi mesarji zdaj odpirajo svoje stojnice prej kakor so jih pred uvedbo knjižic za meso. Danes so prodajali meso na trgu že vsi pred 7.

Ze ob 7. so tudi že prodajali na stojnici preskrbovalnega urada krompir, ki je po 1,3 L kg. Ta krompir je šel tudi danes zelo dobro v denar. Kmetice dovažajo še premalo domačega krompirja za vse potrebe, tako da gre v prodajo največ uvoženega. Kako bo trg založen z domačim krompirjem prihodnje tedne, ni mogoče napovedati, ker tudi še ne moremo presoditi, kakšna je v splošnem letošnja letina. Nekateri tožijo, da je mnogo letošnja krompirja gnilega in da ni dobro obrodil, vendar so posamezni tudi zadovoljni s pridelkom.

Zadnje čase se gospodinjne ne trgajo več tako za posamezne vrste sočivja kakor prejšnje tedne, ko je bila najzvišnejša sezona za vlaganje. Zdaj je na izbiro mnogo več kumar, ki so bile letos nenavadno cenjene, saj so šle v denar kakor menda še nikdar. Ni pa več tako mnogo stročnega fižola, kar je razumljivo, saj fižol že zori. Zeljnatih glav je malo več kakor prejšnje tedne in precej več je tudi endivije. Mnogo je paradižnika. Kupite lahko povsem zrelega ali zelenega. Nekateri gospodinjne vlagajo zeleni paradižnik, zato so ga kmetice in zelenjadarice tudi začele prodajati, med tem ko ga prejšnja leta navadno ni bilo na prodaj.

Med domačim blagom gre v denar še bolj sadije kakor sočivje. Domače sadije je precej cenejše od uvoženega. Zal, da so na prodaj samo jabolka, saj bi ljudje radi kupovali tudi cenejše slive in hruške. Sada letina ni ugodna. Največ je jabolk. Kmetje zdaj niso tako v stiski za denar, zato ne dovažajo več sadija iz bolj oddaljenih krajev. Kakor znano, maksimirana cena domačih jabolk znaša za najlepše blago 3 L. Uvožena jabolka so v posameznih primerih lahko dražja tudi do 100 odstotkov, če se prodajalec izkaže s fakturo, da je kupil blago po ceni, ki ustreza višji prodajni ceni. Med uvoženim sadjem je pa tem lepša izbira. Trg ni letos nič manj založen z grozdem kakor prejšnja leta. Zdaj je napredaj res lepo grozdje po 7 L kilogram. Slive so na prodaj povprečno po 6 L hruške v večini primerov tudi po tej ceni, vendar jih dobite včasih precej lepe po 5 L. Med uvoženim sočivjem gre zdaj precej v denar sladka paprika po 3 L kg. Odkar je jajčevci (melancani) po 4 L, ga gospodinjne kupujejo tudi precej več. Med bolj redkim uvoženim sadjem je treba omeniti takozvane indijske smokve, se-

lo sladke sad, ki so po 6 L. Prodajajo tudi navadne smokve drugega letnega pridelka po 7 L kg.

Iz Trebnjega

— Počastitev spomina Bruna Mussolinija. V četrtki smo imeli v Trebnjem lepo spominsko svečanost — mašo zadušnico za slavnim italijanskim letalcem Brunom Mussolinijem. Zadušnici so prisostvovali oficirji tukajšnje milice s komandantom na čelu, okrajni komisar Ivo Ban, župan in uradništvo občine, predstojniki vseh uradov, milica, karabinjerji, kr. policija in kr. financa, šolska mladina in mnogo občinstva. Svečani zadušnici ob 30-dnevni tragične smrti kapitana Mussolinija je sledil rekviem ob katedralu, preglednim s trobojnic. Rekviem je odpel domači dekan Ivan Tomažič ob asistenci vojnega kurata. Po cerkvenem obredu je trobentač zasviral »mimo«, nad katedralo je poveljujoč častnik dvignil bojno zastavo milice, komandant je vzklil »Kapitan Bruno Mussolini!« navzoči so pa zaklicali: Slava mu!

— Uradni sejem. Prihodnji uradni sejem ali dogon živine bo v Trebnjem v sredo 17. t. m. Ker po končanih poljskih opravilih mnogi kmetje jeseni odprodajo po enega ali dva vola, je pričakovati, da bo na ta sejem prignane precej živine.

— Hladno vreme. Po nevihti in praznik male maše je nastopilo sicer lepo solnčno vreme, vendar so pa noči mrzle. Tudi ponedelje je hladno, ker je vetrovno in se ljudje boje za ajdo. Ajda je še v cvetju, le tu in tam je napravila šele mehko zrnje in bi jo hujša slana popolnoma uničila. Škoda bi bila ogromna, saj so letos kmetje na Dolenjskem izrabili vsak kosček zemlje za setev ajde. Hladno vreme pa zadržuje tudi zorenje koruze, ki je komaj napravila mehko mlečno zrnje in potrebuje še precej solnčnih dni in toplote, da bo dozorela. V splošnem so kmetje pričeli kopati krompir, ki ga pa je že precej napadla gniloba. Pridelke bo po kakovosti in količini srednji.

Glasbene šole na Spodnjem Štajerskem

Maribor, 13. septembra.

Danes dopoldne je bila v zborovalnici štajerskega Heimabunda v Mariboru (prej Götzova dvorana) v okviru slavnostne glasbene ure svečana otvoritev novo ustanovljenih glasbenih šol za mladino in ljudstvo v Mariboru, Celju, Ptuj in Trbovljah. Otvorili jih je sam šef civilne uprave in državni namestnik dr. Uiberreiter. Nastopila sta zbor in orkester državne visoke šole za glasbeno vzgojo v Gradcu pod vodstvom ravnatelja prof. dr. Felixa Oberdorbecka. Čigar ime slovi po vsej Nemčiji, po znajo ga pa tudi ljubitelji glasbe na Spodnjem Štajerskem kot odličnega dirigenta in glasbenega vzgojitelja, saj je nedavno dirigiral v Mariboru Händlov Oratorij »Voj-skovodja«.

Učenci in njihovi roditelji pa tudi glasbo ljubčji Mariborčani so se zbrali v velikem številu k slavnostni otvoritvi. Slavnostni govor je imel dr. Ludovik Kelbetz.

Iz Ljubljane

— Iz Peta mesna sobota. Danes je že peta sobota, ko se prodaja meso na knjižice. Predzadnja in zadnja sobota ga je prišlo 25 kg na osebo, danes pa 20. Ljudje so se se privadili novemu načinu kupovanja mesa in v mesnicah je šlo delo gladko od rok. Čeprav gospodinjne vedo, da bodo dobile določeno količino mesa na knjižice, se vendar večinoma požurijo in pridejo ponj že v prvih jutranjih urah. V večini mesnic je meso proti poldnevu že razprodano.

— Iz Zadnja ovira je padla. Včeraj so delavci porušili prednjo steno hiše, ki je stala na mestu, kjer bo sedaj s Kongresnega trga vhod v novi del Šubičeve ulice. Tako je sedaj neoviran razgled po vsej dolžini prostora, po katerem se bo že v kratkem razvil živahen promet. Vsa zemeljska in gradbena dela se bližajo koncu in bo nova važna prometna ovira kmalu odprta.

— Iz Stavbna dela pri kolezijskem kopališču. Delo je napredovalo tako, da bodo kmalu končana glavna betonska dela, ki morajo biti gotova pred nastopom hujšega mraza. Povsem je zbetoniran že manjši bazen. Polovica sten velikega zidovja je tudi že končana. Ni še zbetonirano dno velikega bazena. Delo lahko napreduje brez posebnih zadržkov, ker imajo dovolj gradiva, cementa in železa. Pripravljena je tudi že opeka za zidanje kopališkega poslopja.

— Iz Prenovljeno velesojnišče. Kakor smo poročali, so glavna stavbna dela na velesojnišču že skoraj vsa končana. Kmalu bo tudi sezidan paviljon »Fiatas«, posebno še, ker je vreme ostalo ugodno. Narčte za preureditev velesojnišča je izdelal ing. arh. V. Glanz. Vsa preureditvena dela pa za zdaj še niso končana. Tudi preurejeni glavni vhod ima začasni značaj, ker je celotna preureditev vhoda v zvezi z zidanjem upravnega poslopja.

— Iz Darovlj Rdečemu križu. Gospe I. D. in N. B. sta darovali mesto šopka za god neimenovani gospe Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč L 50.— Najlepša hvala! Rodbini Ludvik Ditrhi in dr. Rosina E. sta darovali mesto venca na grob ge. Količ Mine L 100 Rdečemu križu, sekciji za socialno pomoč. Iskrena hvala!

— Iz Pečence in krvavice, mlado svinjsko pečenko danes in jutri v gostilni Lovšin. 405-n

— Iz Šentjakobska knjižnica v Ljubljani. Kongresni trg 7, posluje od ponedeljka dalje vsak delavnik od pol 16. do pol 20. ob sobotah dopoldne od pol 10. do 12., popoldne pa od 15. dalje. 406-n

— Iz Pouk v gluhoimnici v Ljubljani se bo, kakor na drugih šolah v pokrajini, pričel v ponedeljek, dne 22. septembra. Pozivljamo vse starše zavodnih gojencev, da pripeljejo svoje otroke ta dan dopoldne v gluhoimnico. Gluhoimne otroke — novince, ki bodo vpisani v prvi razred, pa naj starši pripeljejo v zavod v torek dne 23. septembra ob 8. uri k strokovni in zdravniški preizkušnji. Ponovno prosimo, da se starši glede obleke in perila ter ostalih otrokovih potrebščin točno drže navodil, ki so jih prejeli po pošti od ravnateljstva gluhoimnice.

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske vabi vse svoje člane in članice, da se udeležijo pogreba blagopokojnega častnega člana pevskega zbora Glasbene Matice g. Josipa Juha. Pogreb bo danes v soboto dne 13. t. m. ob 16. uri z Zal na pokopališču k Sv. Križu.

— Iz Nega nog! Odstranjujem brez krvi in bolečin vse vrste pokvarjene nohte, kurja ocesa in trdo kožo, samo poskusite v kopališču »Slone« pri Dekanič. 1497-n

— Iz Uprava kina Uniona obvešča svoje cenjene obiskovalce, da se od danes nadalje vršijo zopet reline matinejske predstave ob nedeljah in praznikih dopoldne ob 10.30. uri. 1525

— Iz Sekcija ljubljanskih premierskih kinematograf obvešča cenj. občinstvo, da se z ozirom na izpremenjeno policijsko uro vršijo odsele predstave vsak dan ob 15.30, 17.30 in 19.30 uri. 1526

— Iz Šentjakobsko gledališče vabi vse one člane, ki nameravajo sodelovati tudi v tekočem letu, da se javijo v nedeljo 14. t. m. ob 10. uri pri tajniku in društvenih prostorih.

Iz Hrvatske

— Zborovanje nemških učiteljev v Osijeku. Prvo zborovanje nemških učiteljev na Hrvatskem bo jutri v Osijeku. Namen zborovanja je ustanoviti nemško učiteljsko društvo na Hrvatskem.

— 90.000 din v dimniku. V hiši neke iz Varaždina priseljene židinke v Zagrebu je našel neki delavec v dimniku skritih 90 tisoč din. Delavec je izročil denar policiji, ki mu je izplačala najdenino.

— 650 hrvatskih delavcev v Nemčiji. Iz nekega okraja v Hercegovini je odpotovalo v četrtke v Nemčijo 650 delavcev.

— Židje smejo kupovati na trgu samo od 10. do 13. Policija v Osijeku je izdala odlok, po katerem smejo židje kupovati živila na trgu samo od 10. do 13.

Boleznica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 13. septembra: Notburga JUTRI: Nedelja, 14. septembra: Pov. Sv. Križa

DANASNJE PRIREDITVE
KINO MATICA: Don Pasquale
KINO SLOGA: Prva, ki jo srečaš
KINO MATICA: Marco Visconti
KINO MOSTE: Frankensteinov sin in Jastrebov zapada

Razstava slik L. Perka v galeriji na Gosposvetski cesti

PRIREDITVE V NEDELJO
Kinematografi nespremenjeno
Združenje gledaliških igralcev občni zbor ob 10. v zborovi dvorani Opere

DEZURNE LEKARNE
DANES IN JUTRI: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Šelenburgova ulica 7

MESTNO DEZURNO ZDRAV. SLUŽBO bo opravljala od sobote od 20. do ponedeljka od 8. jutraj ga dr. Jožica Zitko, Pletersnikova ulica št. 13, telefon št. 47-64.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8
9							10
11							12
13				14		15	
16			17			18	
	19						
20	21					22	
23				24			
		25		26			
27	28					29	
30				31			
		32		33			34
35	36			37			38
39			40			41	
42							

Pomen besed:

Vodoravno : 1. hrvatska tiskovna agencija, 9. ni izvoljena, 11. pripovedni spis, 12. osebni zaimek, 13. osebni zaimek (množ.), 14. moralčen, etičen pojem, 16. vodja indijskega osvobodilnega gibanja, 18. razbitje, lomljenje, 19. težko govoriti, 20. grič pri Beogradu, 22. strah otrok, 23. italijanski predlog, 24. barva igralne karte, 25. grška boginja pravičnosti, 27. moško krstno ime, 29. trije enaki soglasniki, 30. moško krstno ime, 31. rumunska denarna enota, 32. kmečki delavec, 35. nemško filmsko podjetje, 37. konj (turško), 38. oblika pomožnega glagola, 39. prebivalec države v Severni Ameriki, 42. španska pokrajina.

Navpično: 1. ima svoje premoženje po gričih, 2. stara Ljubljana, 3. nevarna zverina, 4. nekatere, 5. zdravstveno-socialna ustanova, 6. krstno ime visokega severa, 7. kazalni zaimek, 8. interesantnost, privlačnost, 10. odpravljati stare navade, 15. dragocena snov, ki jo potrebujejo kipiari, 17. italijanski teniški mojster, 21. osebni zaimek, 24. začetek kesa, 25. posmrtno bivališče, 26. primorsko; vendar, toda, 28. prireditelja, 31. pripadnik romanske skupnosti, 33. moško krstno ime, 34. prižnica, 35. vriska, 36. zaničljiva ljudska označba za duhovnika, 38. dandane zelo dragocen ukaz, 40. nemška kraljica za delniško družbo, 41. oblika osebnega zaimka.

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: 1. elevator, 8. sikalec, 15. lemenat, 16. bolan, 17. tema, 19. Epir, 20. nadomda, 21. Eros, 22. morozen, 24. kovinar, 26. do, 27. Italo, 28. iluminacija, 31. nastopiti, 33. ic, 34. seči, 36. meridian, 39. temen, 41. ruleta, 44. ima, 45. Emin, 47. ta, 48. Aden, 49. koje, 51. stil, 52. dan, 53. tod, 55. Batavijec, 57. mi, 58. Iberija, 61. Erivan, 62. oil, 63. enice, 64. skala, 65. kasne, 67. snažilec, 68. la, 69. mestic.

Navpično: 1. eliminirati, 2. lepota, 3. emirat, 4. verolomen, 5. an, 6. tane, 7. oteniti, 8. sodomija, 9. ilovica, 10. kamin, 11. ananas, 12. eteričen, 13. Cer, 14. laso, 16. Bakku, 18. moda,

Provvedimenti dell'Alto Commissario per la tutela dell'ordine pubblico nella provincia di Lubiana

Il numero odierno del «Bollettino Ufficiale» pubblica la seguente ordinanza dell'Alto Commissario:

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, visto l'articolo 3 del R. D. L. 3 maggio 1941-XIX n. 291, visto l'articolo 1 del R. D. L. 7 giugno 1941-XIX n. 454, in relazione all'articolo 6 del R. D. L. 18 maggio 1941-XIX, visto il bando del Comandante l'XI° Corpo d'Armata del 15 aprile 1941-XIX, viste le proprie ordinanze 4 giugno 1941-XIX n. 38, e 12 luglio 1941-XIX n. 65 e 31 luglio 1941-XIX n. 75, vista la legge 6 gennaio 1929 e successive modificazioni, ordina:

Art. 1. Gli organi incaricati della sorveglianza della frontiera useranno le armi contro chiunque sia sorpreso ad oltrepassarla dal tramonto all'alba fuori dai prescritti varchi, o anche in ora diurna se non si fermi alla prima intimazione.

Art. 2. Chiunque detenga, non debitamente autorizzato, armi da fuoco, munizioni o esplosivi, anche se non di sua pertinenza, deve farne consegna entro il secondo giorno dall'entrata in vigore della presente ordinanza al più vicino Comando dei RR. CC.

Trascorso tale termine, chiunque sia trovato in possesso di armi da fuoco, munizioni o esplosivi, è punito di morte.

La stessa pena si applica, qualora le armi, munizioni o esplosivi siano rinvenuti in case di privata abitazione o in altri locali, al capo famiglia cui l'abitazione appartiene, rispettivamente a colui che ha la responsabilità o la sorveglianza del locale in cui la scoperta è effettuata; in mancanza a chi li rappresenta.

Art. 3. La pena di morte si applica inoltre:

a) a chi attenti alla sicurezza delle Forze Armate Italiane, degli organi dell'Amministrazione Civile o di Polizia;

b) a chi compia o tenti di compiere atti diretti a danneggiare gli impianti industriali e ferroviari o a turbare comunque il funzionamento dei pubblici servizi;

c) a chi commetta o tenti di commettere un delitto contro la persona o la proprietà, col fine di attentare all'ordine pubblico o quando dal fatto sia derivato o possa derivare grave turbamento all'ordine pubblico;

d) a chi sia trovato in possesso di manifesti, emblemi, distintivi o altro materiale di propaganda sovversiva, o partecipi a riunioni o assembramenti della stessa natura, ovvero svolga comunque attività diretta a sovvertire l'ordine pubblico;

e) a chi dia ricetto o asilo alle persone indicate nel presente articolo o in quello precedente, oppure a persone ricercate dalle forze di polizia per taluno dei delitti previsti negli stessi articoli.

Le stesse pene si applicano ai mandanti, complici o favoreggiatori.

Art. 4. I delitti preveduti agli articoli precedenti sono giudicati, con procedimento direttissimo, dai Tribunali straordinari, composti di tre membri.

Il Tribunale è costituito di volta in volta dall'Alto Commissario, che ne designa il Presidente. Con lo stesso decreto sono nominati il rappresentante dell'accusa ed un organo incaricato delle funzioni di segretario.

Al dibattimento l'imputato è assistito da un difensore di sua scelta o, in mancanza, nominato d'ufficio dal presidente del Tribunale stesso.

Art. 5. Il Tribunale, qualora ravvisi, in esito al dibattimento, gli estremi di punibilità, pronuncia sentenza di condanna a morte, che è eseguita, mediante fucilazione, nelle 24 ore successive, possibilmente nel luogo in cui il delitto è stato commesso o scoperto.

In caso contrario il Tribunale rimette gli atti alla competente autorità penale.

Art. 6. Senza speciale salvacondotto rilasciato dall'autorità di P. S., nessuno può circolare:

nel comune di Lubiana dalle ore 22 alle ore 5;

negli altri comuni della provincia dalle

ore 21.30 alle ore 5.

Sono corrispondentemente ridotti i limiti di circolazione degli automezzi di cui all'articolo 1 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX n. 65.

I contravventori sono puniti con l'ammenda da 100 a 1000 Lire e, nei casi più gravi, anche con l'arresto fino a tre mesi. Nell'ipotesi prevista al capoverso precedente è inoltre disposta la revoca della licenza di circolazione e, nei casi più gravi, la confisca dell'automezzo.

Art. 7. L'orario di chiusura degli esercizi pubblici è stabilito come segue:

per gli alberghi, ristoranti e caffè nella città di Lubiana alle ore 21.30;

per gli altri esercizi pubblici (buffet, osterie, mescite di vino, birrerie, ecc.) nella città di Lubiana e per tutti gli esercizi pubblici in genere nelle altre località della provincia alle ore 20.30.

I contravventori sono puniti con l'ammenda da 500 a 5000 Lire e, nei casi più gravi, con l'arresto fino a tre mesi nonché con la sospensione o la revoca della licenza d'esercizio.

Art. 8. L'obbligo di dichiarazione previsto dall'ordinanza 4 giugno 1941-XIX n. 38 per gli immigrati nella provincia di Lubiana, incombe anche a chi dia alloggio alle persone ivi contemplate.

Il termine della denuncia è di tre giorni dall'entrata in vigore della presente ordinanza e, per assunzioni in alloggio successive alla predetta data, entro il secondo giorno dall'assunzione stessa.

I contravventori sono puniti con l'arresto da tre a sei mesi e con l'ammenda da 1000 a 5000 Lire. Alla stessa pena sono elevate le pene previste all'articolo 1 dell'ordinanza stessa.

Art. 9. La presente ordinanza che approva ogni altra disposizione contraria o incompatibile, entra in vigore alla data della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 11 settembre 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Ukrepi Visokega Komisarja za zaščito javnega reda v Ljubljanski pokrajini

»Službeni list« objavlja v svoji današnji številki naslednjo odredbo Visokega komisarja:

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. Kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, na podstavi čl. 1 Kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX, št. 454 v zvezi s členom 6. Kr. ukaza z dne 18. maja 1941-XIX, glede na razglas poselnika XI. armadnega zbora z dne 15. aprila 1941-XIX, glede na lastno naredbu z dne 4. junija 1941-XIX, št. 38, z dne 12. julija 1941-XIX, št. 65 in z dne 31. julija 1941-XIX, št. 75 in na podstavi zakona z dne 6. januarja 1929 in njegovih poznejših sprememb, odreja:

Člen 1. Organi, ki jim je poverjeno stražanje meje bodo uporabljali orožje zoper vsakogar, ki bi ga zaleteli pri prekrščenju meje izven predpisanih prehodov v času od sončnega zahoda do zore, to pa tudi podnevi, če ne obstane na prvi poziv.

Člen 2. Kdor koli ima, ne da bi bil predpisno pooblaščen, strelno orožje, municijo ali razstreliva, tudi če niso njegova last, jih mora izročiti v teku drugega dne, ko stopi ta naredba v veljavo, najbližjemu poselniku Kr. Karabinerjev.

Oseba, pri kateri se dobe strelno orožje, municija ali razstreliva po preteku tega roka, se kaznuje s smrtjo.

Ista kazen se uporablja, če se najdejo orožje, municija ali razstreliva v hišah z zasebnimi stanovanji ali v drugih prostorih, zoper rodbinskega poglavarja, čigar je stanovanje, oziroma zoper tistega, ki ima odgovornost ali nadzorstvo nad lokalom, kjer je bila taka stvar najdena; če tega ni, pa zoper tistega, ki ga zastopa.

Člen 3. Mimo tega se uporabi smrtna kazen:

a) zoper vsakogar, ki bi ogrozil varnost italijanske oborožene sile, organov civilne uprave ali policije;

b) zoper vsakogar, ki bi storil ali poskušal storiti dejanja, ki merijo na to, da se poskušajo industrijske in železniške naprave ali kakor koli moti redno poslovanje javnih naprav;

c) zoper vsakogar, ki stori ali poskuša storiti kaznivo dejanje zoper osebo ali lastnino z namenom, da bi ogrozil javni red ali če je iz dejanja nastalo ali bi moglo nastati hudo kršenje javnega reda;

d) zoper vsakogar, pri katerem se dobe proglasi, emblemi, znaki ali drug prevratni propagandni material ali ki bi se udeležil shodov ali sestankov istega značaja ali ki bi se kakor koli udeleževal za rušenje javnega reda;

e) zoper vsakogar, ki daje zavetje ali vzame pod streho v tem ali v prednem členu omenjene osebe ali osebe, ki jih išče policijsko oblastvo zaradi kakšnega kaznivga dejanja iz teh členov.

Enaka kazen se uporabi zoper nasnovatelje, soudeležence in pomagače.

Člen 4. Kazniva dejanja iz prednjih členov sodijo po naglem postopku izredna sodišča treh članov.

Sodišče postavi od primera do primera Visoki Komisar, ki mu določi tudi predsednika. Z istim odlokom imenuje državnega tožilca in organa, ki naj opravi poše zapisnikarja.

Na razpravi brani obdolženca branitelj, ki ga izbere sam; če pa tega ne stori, ga uradoma imenuje predsednik sodišča.

Člen 5. Če sodišče na podstavi razpravnih podatkov spozna, da so dani vsi znaki kaznivosti, izreče smrtno obsodbo; smrtna kazen se izvrši s streljanjem v naslednjih 24 urah, če le ne morejo v kraju, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno ali odkrito.

V nasprotnem primeru odstopi sodišče spise pristojnemu kazenskemu oblastvu.

Člen 6. Brez posebne dovolilnice, ki jo izda oblastvo javne varnosti, ne sme nihče iz hiše:

v Ljubljanski občini od 22. do 5. ure; v drugih občinah pokrajine od 21.30 do 5. ure.

Ustrezno temu je skrajšan tudi čas, v katerem je dovoljen promet z motornimi vozili, določen v členu 1. naredbe z dne 12. julija 1941-XIX, št. 65.

Kršitelji se kaznujejo v denarju od 100

do 1000 lir in v hujših primerih tudi z zaporom od treh mesecev. V primeru iz prednjega odstavka se mimo tega odvzame prometno dovolilo, v hujših primerih pa tudi zapleni motorno vozilo.

Člen 7. Čas za zapiranje gostinskih obratov se določa takole:

za hotele, restavracije in kavarne v mestu Ljubljana na 21.30 uro,

za druge gostinske obrate (bifeje, krčme, vinoteče, pivnice itd.) v mestu Ljubljana in za vse gostinske obrate sploh v drugih krajih pokrajine na 20.30 uro.

Kršitelji se kaznujejo v denarju od 500 do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom od treh mesecev kakor tudi z zaplenjenimi ali dokončnim odvzemom obrtne pravice.

Člen 8. Obveznost prijaviti priseljenec v Ljubljansko pokrajino po naredbi z dne 4. junija 1941-XIX, št. 38, velja tudi za tiste, ki vzamejo tamkaj omenjene osebe na stanovanje.

Prijava se mora napraviti v treh dneh, ko stopi ta naredba v veljavo; če se pa sprejme taka oseba na stanovanje po tem datumu, v teku drugega dne po sprejemu na stanovanje.

Kršitelji se kaznujejo z zaporom od treh do šestih mesecev in v denarju od 1000 do 5000 lir. Na isto mero se zvišujejo kazni iz člena 4. omenjene naredbe.

Člen 9. Ta naredba, ki ukinja vse druge nasprotujoče ali z njo nezdružljive predpise, stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 11. septembra 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

Visoki Komisar je v Ducejevemu imenu zastopnikom prebivalstva Ljubljanske pokrajine vedno zatjeval, da bo Italija vladala v pokrajini z avtoriteto in pravico in da bo zvesto izvajala velikodušne in človečanske rimske zakone, s katerimi je Duce ustanovil novo pokrajino. Take izjave Visokega Komisarja so slišali pokrajinski svet, občinski svet, deputacije, ki so pri-

jevali. Družba se imenuje Agrar Import Schumacher & Comp. K. G. in Esseg. Nova družba je prevzela doseženo prodajno organizacijo novosadske Jugogregraren Maschinenverkehrs A. G.

— Tujskoprometni dom v Zagrebu. V Zagrebu nameravajo zgraditi reprezentativno poslopje Hrvaškega tujskega prometnega urada. V ta namen bodo preuredili in modernizirali neko veliko trgovsko hišo. Stroški bodo znašali 8 milijonov kun.

— 2.000 barak, gradov in javnih poslopij za hrvaško delovno službo. Vodja hrvaške delovne službe general Halla je odredil, da mora biti do spomladi zgrajenih 2.000 barak za delovno službo. Poleg tega zasede delovna služba tudi več gradov in javnih poslopij. Ker je Hrvaška pretežno agrarna država, bo delovna služba sodelovala tudi pri kmetijski izobrazbi šolske mladine.

— Dva nova slovarja sta izšla v založbi knjižarne Ant. Turka na ul. v Ljubljani, Prazakova 12. V žepni obliki: Slovensko-italijanski slovar, 430 strani ca. 26.000 besed, vezan v platno L. 20, italijansko-slovenski slovar, vezan v platno L. 16.— Obe deli skupno vezani v platno L. 35. Dobijo se tudi v vseh drugih knjižarnah. 392-n.

— Održava telesnega plodu samo z dovoljenjem državnega zdravniškega odbora. Hrvaški Uradni list objavlja izpremembo zakona o prekršitvi nosečnosti, ki bo v bodoče mogla samo z dovoljenjem državnega zdravniškega odbora. Takli odbori bodo ustanovljeni v Zagrebu, Osijeku, Sarajevu, Gospiću, Dubrovniku in Banjaluki.

— Tri milijone kun za sušilnice na Hrvaškem. Hrvaško kmetijsko ministrstvo je dalo na razpolago tri milijone kun za zgraditev sušilnic v Bosni. Zgrajenih bo 800 do 1.000 sušilnic, v katerih bodo sušili bosanske slive. Obenem bo pa prirejenih

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Predstave ob 15.30, 17.30, 19.30

KINO UNION TELEFON 22-21
Monumentalno filmsko delo po romanu Tomazja Grossija:
Marco Visconti
Odlomki iz tajinstvenih knjig o srednjem veku, iz dobe, ki nam pripoveduje o ljubezni in sovraštvu

KINO MATICA TELEFON 22-41
Armando Falconi, Laura Solari, Maurizio D' Ancora in Donizettijeva nesmrtna melodije v vefilimu
Don Pasquale
Predstave ob nedeljah tudi ob 10.30 in 14. uri!

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Prva, ki jo srečam
Ljubavne intrige in spletke na francoskem kraljevem dvoru.
Alida Valli, Carlo Lombardi

KINO MOSTE
Danes in ob ponedeljek ob 19. uri, jutri ob 16.35 in 19. uri
Boris Karloff, Basil Rathbone, Bela Lugosi v fantastičnem vefilimu
FRANKENSTEINOV SIN
ter Fred Scott — poljei cowboy v filmu z divjega zapada
JASTREB ZAPADA
Konec predstav vedno ob pol 10. uri.

več tečajev, v katerih se bo učila kmečka mladina kako je treba sušiti sadje. V Brčkem, kjer je glavno tržišče za bosanske slive, pripravljajo vse potrebno za nakladanje sliv. Letošnja letina bosanskih sliv je dobra. Za izvoz jih bo okrog 2.000 vagonov. Dobra polovica izvozu namenjenih sliv bo natovorjena v Brčkem. Zaradi vojne pa najbrže ne bo moglo izvoziti vseh sliv. Če se razmere v kratkem ne bodo izboljšale, bo moglo izvoziti samo nekaj sto vagonov bosanskih sliv.

— Stajarski veterinarji v Zagrebu. V okviru letošnjega jesenskega velesoja v Zagrebu je prirejena tudi veterinarska razstava. To razstavo si ogleda tudi odposlanstvo stajarskih veterinarjev. Pozneje si ogledajo stajarski veterinarji še važnejše živinorejske naprave na Hrvaškem.

— Teden nemških kulturnih filmov v Zagrebu. V prvi polovici decembra bo prirejen v Zagrebu drugi teden nemškega kulturnega filma. Med drugimi bodo Zagrebčani videli tudi velik nemški kulturni film »Osvajalec neba«, ki prikazuje razvoj filma od prvih poskusov do naših dni. Na sporedu bo tudi film o slovaškem narodu »Zemlja poje«. Prvi teden nemškega kulturnega filma je bil prirejen nekaj tednov pred izbruhom vojne na Balkanu. Zdaj izdela podjetje »Tobis« dva nemška kulturna filma. Prvi prikazuje lepote Zagreba, drugi pa prirode iz življenja hrvaških kmetov. Libreto za oba filma je napisal vodja nemško-hrvaške posredovalnice v Münchnu Alojs König. Glasbo za prvi film je napisal skladatelj Papandopol, za drugi film pa znani hrvaški skladatelj Gotovac. Prvi film bo dovršen še letos. Film o življenju hrvaških kmetov pa v začetku prihodnjega leta.

— Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana. Domobraska c. 15, za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti se vrši dnevno dopolnje in popoldne do 22. septembra. Informacije in nove prospekte daje ravnateljstvo osebno ali pisмено (Telefon 43-82).

— Hrvaški konzul med novinarji. Hrvaški konzul dr. Antun Ivančić je te dni obiskal Novinarski dom, kjer se je razgovarjal z večjo skupino novinarjev, ki so zastopali vse ljubljanske tisk. Poleg zadev poročevalske službe in izmenjave časopisov so bili predmet razgovorov tudi kulturni in gospodarski stiki Hrvatov in Slovencev.

— Popuščanje kolektivnih delovnih sporov. Iz podatkov, ki jih je objavilo Korporacijsko Ministrstvo, izhaja, da je številno kolektivnih delovnih sporov, o katerih je razpravljalo, znatno padlo v l. 1940 napram prejšnjemu letu: od 116 na 49. Kakor poroča »Agencia Italije in Imperija«, jih je bilo med 49 poravnano 13, neporavnano 3, opuščenih ali preloženih 33.

— Itudiske olajšave za vpoklicane vseučilišnike v Italijo. Ministrstvo za racionalno vzgojo je odredilo v korist vpoklicanim vseučilišnikom in tistim, ki bodo vpoklicani letos, važne olajšave pri študiju. Pri zadetih so upravičeni do uradnega vpisa, čeprav bi zanj bil potreben ob koncu preteklega leta uspešno prestan izpit, in uradnega priznanja kakovosti izrednega slušatelja. Oproščeni so dolžnosti posejanja predavanj in vaj. Dana jim je možnost, da opuste lavratsko ali diplomsko pisμένο pravzaprav in jo nadomestijo z ustmeno temo, ki se določi 10 dni pred izpitom. To ugodnost uživajo tudi inženirski kandidati in kandidati arhitekture, pod pogojem, da predložijo pripravne elemente za načrt, o katerem se bo ustno razpravljalo. Končno so upravičeni do odloga plačanja takis in šolskih pristojbin do trenutka prezentacije pod orožje.

— Hrvaški kulturni ataše v Bratislavi. Znan hrvaški pisatelj in publicist Geno Senčević je bil imenovan za kulturnega atašeja pri hrvaškem poslanstvu v Bratislavi.

— Sprejemi po poglavlku. Poglavljen dr. Pavelić je sprejel te dni odposlanstvo katoliških in muslimanskih Hrvatov z godovinskega Duvanjskega polja v Bosni, kjer je bil pred dobrimi tisoč leti kronan hrvaški kralj. Na poklonitveno spomenico poslanstva je odgovoril poglavljen z govorom, v katerem je naglašal, da je Bosna zdaj končno zopet združena s staro Hrvat-

sko, kar odgovarja skupni krvi in zgodovini in kar je posvedočeno tudi z Duvanjskim poljem. Poglavljen je sprejel tudi odposlanstvo mesta Sarajeva z županom Demotovićem na čelu, ki mu je izrazilo zvestobo in udanost bosanske prestolnice.

— Nemška milica na Hrvaškem. V Osijeku izhajajoči nemški tednik »Slavonischer Boot« poroča, da se je nemška milica na Hrvaškem dobro obnesla. Ognjen krst je dobila v Doboju v Bosni. Ze večkrat je uspešno nastopila proti komunistom.

— Slovaški minister v Zagrebu. Hrvaški gospodarski minister dr. Medricky prispe te dni v Zagreb, da si ogleda zagrebški velesejem. Obenem bo porabil to priliko, da uredi razna vprašanja kulturnega sodelovanja med Slovaško in Hrvaškem. Dr. Medricky je tudi glavni tajnik slovaške ljudske stranke.

— Italijanski novinarji na Hrvaškem. 12 italijanskih novinarjev, zastopnikov vodilnih italijanskih listov, je prišlo te dni v Zagreb. Italijanski novinarji ostanejo več dni na Hrvaškem. V Zagrebu so jih sprejeli in pozdravili zunanji minister dr. Lorković, prosvetni minister dr. Budak in državni tajnik za propagando dr. Milković. Italijanski novinarji so položili vence na grob »očeta domovine« dr. Starčevića, potem jim je pa priredilo Hrvaško novinarsko društvo v hotelu Esplanade banket, ki so se ga udeležili tudi zastopniki nemškega tiska v Zagrebu.

— Nova ureditev ljudskega šolstva na Hrvaškem. Na Hrvaškem nameravajo preurediti ljudsko šolstvo, tako da bi trajala šolska obveznost šest let. Zadnja dva razreda bi služila v mestih obrtniški, na kmetih pa kmetijski izobrazbi. Vse šolske knjige bodo na novo izdane. Hude skrbi dela oblastem pomanjkanje učnih moči. Zaenkrat bo nastavljenih na ljudskih šolah več absolutovov srelnih šol. Hrvaška ima zdaj na razpolago 14.000 učiteljev in učiteljic, potrebuje jih pa še 6.000.

— Smrtna nesreča v Spodnjih Premerjih v Vipavi. V četrtek popoldne se je v Spodnjih Premerjih zgodila težka nesreča, ki je zahtevala življenje dveh 18letnih mladencev Vladimirja Kerševana in G. Birse iz Preserji pri Ribemberku. Med poljskim delom sta se podala k Vipavi, da bi vrgla vanjo močen eksploziv in si tako nalovila nekaj kilogramov rbn. Bržkone nevarna ravnanja z dinamitom sta ravnala tako nesrečno, da jima je eksplodiral v roki. Eksplozijo so slišali več kilometrov daleč. Karabinerjem in kmetom, ki so prihiteli na pomoč se je nudi žalosten prizor. Mladeniča sta ležala docela razmesarjena na tleh mrtva v mlaki krvi.

— Makulatur-ni papir. proda uprava »Slovenskega« Narodca, Ljubljana, Puceljčeva ul. 5

DVE MOSKI OBLEKI za srednjo postavu — dobro ohranjeni, prod. Na ogled od 10. do 12. ure: Marijin trg št. 2/II. 1504

Otomane umamo zopet v veliki zbiri na zalogi po zelo konkurenčni cenli. Tapetiziraj. E. Zakrajšek, POHISTVO po naročilu in vse vrste stolov izdelujem. Polituram oprave in izvršujem vsa popravila najceneje. — Josip Zorman, Ljubljana, Breg 14. 1063

SOBO opremljeno — oddam gospodu. — Ljubljana, Gosposvetska cesta 5, levo. 1514

2931 DRVA PREMOG IV. SCHUMI DOBENJSKA ŽITJA

STROJEPISNI POUK Večerni tečaj. Oddelki od 6. ure zvečer dalje za začetnike in izveščance. Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 15. septembra. — Vpisovanje dnevno. Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobraska cesta 15 (telefon št. 43-82) 1490

ELEKTROMOTOR 13 ks., 350 voltov — takoj naprodaj. — Na ogled: Ljubljana, Križevniška ulica št. 11, I. nadstropje. 1522

Istituto »Guglielmo Marconi« Venezia specializzato corsi recupero anni e abbreviazione — Progra servizio militare — Convitto — Semiconvitto — Pensionato alunni e scuole regie. — Aperte iscrizioni. Chiedere programma. — Vpisovanje otvorenio — Zahtevajte prospekte

PREVOZNISTVO Prevoz vsakovrstnega blaga, kuriva, selitve vam izvrši točno, solidno in zanesljivo po solidnih cenah

Prevoznistvo BELČIC, Ljubljana, Vidovdan-ska cesta št. 4 (telefon št. 28.83) 1474

12% EKSPORTNI LEŽAK BUDJEJOVIŠKO PIVO Toči se v AVTOMATIČNEM BIFEJU DAJ-DAM

LIQURE STREGA LIKER TONICO DIGESTIVO JE KREPČILEN IN VAM URAVNA PREBAVO

Nekaj koristnih navodil za naše gospodinje

Jedilniki, vkuhanje in shranjevanje živil

Ljubljana, 13. septembra
Marsikatero živilo dobi svojo pravo vrednost šele, ko dobro spoznamo njegovo uporabnost, to se pravi, kako ga lahko pripravljamo za jed ali konzerviramo ter shranjujemo. Premalo je, če vemo le, katere hranilne snovi in vitamine živilo vsebuje; gospodinje se zdi važnejše, kako je treba pripraviti hrano, da je okusna. Tudi manj vredna živila, ki ne vsebujejo mnogo hranilnih snovi, so včasih lahko celo boljše od najdražjih živil, če so pripravljena po dobrih receptih. Sestavljanje receptov je pa prava umetnost, če ne celo posebna veda. Danes niso dovolj le »klasični« recepti, ki se jih kuharice poslužujejo že stoletja. Od kar popularizira kuharsko umetnost celo radio in imajo revije in dnevniki gospodinjske rubrike, lahko govorimo celo o poplavi receptov. Kljub temu je preprosti in praktični receptov malo. Gospodinje pa tudi ne zaupajo vsem receptom in precej jih je konservativnih, ki odklanjajo vsako »eksperimentiranje«. Nekateri gospodinje preizkusijo recept le, če jim ga priporoči dobra znanca.

ALI POZNATE DOVOLJ UPORABNOST PARADIŽNIKOV?

Začnimo s paradižniki, ki jih je zdaj največ zrelih in so že dosegli najnižjo ceno na trgu. Znatno se ne bodo mogli več poceniti. Zdaj je najprimernejša prilika da pripravljate jedi iz paradižnikov in da se založite iz izdelki, na primer mezgo, sokom ali celimi paradižniki za zimo. Paradižniki so med mešani zelo priljubljeni in mnogi bolni cenijo kakor na kmetih. Vendar so mnogi mešani začeli šele zdaj bolj spoznavati veliko uporabnost paradižnikov. Prejšnje čase so paradižniki služili v splošnem kot neke vrste začimbe za prikuhe in juhe. Mešanske kuharice so dodajale paradižnike k drugim dodatkom za juho v glavnem le zaradi boljše okusa, ne pa toliko zato, da bi se povečala hranilna vrednost jedi. Niti za solato niso mnogo uporabljali paradižnikov. Surovi paradižniki so prihajali nekoliko bolj pogosto na mizo le v vegetarijanskih kuhinjah. Zdaj pa vedo že mnoge gospodinje, da je treba paradižnike uvrstiti med najbolj hranilno sočivje ter da jih lahko uporabljamo tudi za samostojne jedi, ne le kot dodatek.

PECENI PARADIŽNIKI — POSLASTICA

Ali ste že jedli pečene paradižnike? Prava poslastica so in če jih boste pokusili, si jih boste še pogosto zaželeli. Recept je preprost in gospodinje ne bo treba sloneti cele ure nad njim kakor nad nekaterimi sušenimi recepti, ki predpisujejo z znanstveno natančnostjo, koliko gramov živil je treba vzeti za posamezno jed. Torej: paradižnike dobro očistite ter operite, srednje debele razpolovite, prerežite dele posolite, potresejte z nestriganim sirom in moko. Vložite jih v vročo mast v ponev tako, da bo prežezana stran paradižnikov obrnjena navzdol. Pecite jih na štedilniku tako dolgo, da postanejo rjavji, potem jih obrnite, dodajte malo sesekljane čebule ter jih še nekaj časa pecite na zmernem ognju. Pečene paradižnike zabelite z mastjo, ki ste ji dodali strok česna. Presenečeni boste nad to poslastico, da boste ob nji pozabili na meso.

RAZNE PARADIŽNIKOVE DOBROTE

Iz paradižnikov pa lahko pripravijo tudi manj spretna kuharica še razne druge dobrote. Paradižniki so vselej dobri, najsi jih pripravimo po katerem koli receptu. Priporočljiva je zlasti preprosta prikuha iz paradižnikov s primesjo jabolk. Recept tudi za to prikuho je preprost: Oprane paradižnike razpolovite in osolite. V posodi razbelite žlico masti in v nji opečete nekaj jabolčnih rezin, a ne preveč. Potem dodajte opečenim jabolkom paradižnike in jih dušite tako dolgo, da se dobro zmehčajo. Če okus zahteva, jed še malo osolite. Koliko jabolk je treba za dodatek paradižnikom, ni predpisano; okusi so različni in tudi jabolka niso vsa enakega okusa. Če morda prvič ne boste povsem zadovoljni s to prikuho, si boste pa vsaj pridobili primerne skušnje za drugo kuhanje. Vsekakor pa boste sprevideli, da lahko skuhate iz mešanice paradižnikov zelo dobro prikuho, ki se zelo prišteje v kombinaciji z različnimi drugimi jedmi.

Paradižnike lahko porabite z velikim pridom za nekakšno saro ali »potpur«. Ta jed je iz mešanice pora, rdečega korenja, zelene, petršilja in čebule ter paradižnikov. Paradižniki so glavna sestavina, drugo sočivje je pa dodatek. Ta dodatek moramo dobro zrezan kakor za juho najprej dušiti v masti, tako da se zmes dobro zmehča. Dodamo ji poljubno število paradižnikov, glede na velikost obroka, ki ga nameravamo

skuhati, in sicer razrezanih na štiri kose. Vso zmes pražimo, da se zmehča in končno po okusu solimo ali tudi sladimo. Tako dobimo zelo dober sok, bolj ali manj gost, ki ga pa lahko še zgostimo s krompirjem, moko, ovsenimi kosmiči itd.

Bolj znan je recept za paradižnikov riž, vendar tudi ta jed ni še povsod dovolj cenjena. Priprava jedi je zelo preprosta. Na masti prepražimo malo čebule in ji dodamo riža, kolikor je pač treba glede na velikost obrokov, osolimo, prilijemo juhe ali vode, da ni jed pregrasta, in sicer juhe, k vsebuje razkuhan paradižnike. Riž je treba končno dušiti kakšne pol ure, a ga med tem ne smemo mešati.

Paradižnike pa lahko tudi porabimo za »boljše« jedi. Ena takšnih je pončnik. Priprava ne zahteva kdo ve kaj truda, kakor se morda zdi na prvi pogled. Najprej je treba oprati, prekuhati, olupiti in pretlačiti paradižnike, naker jim dodamo malo mleka in moko in eno jajce. Tako dobimo tekočo testo, ki je zelo dobro za omelete. — Manj zanimanja bi bilo morda za nadevane paradižnike, bodisi z zelenjavo ali drugimi dodatki. Poskusite pa vendar lahko. Z zelenjavno solato nadevamo surove paradižnike. Z raznim drugim nadevom napolnjene paradižnike pa spečemo in polijemo z zabeljenim paradižnim sokom.

HRANILNOST PARADIŽNIKOV

Nekateri omalovažujejo paradižnike, češ da niso posebno redni, ker vsebujejo preveč vode. Glavna vrednost paradižnikov je predvsem v njihovem bogastvu vitaminov. Ker paradižnike lahko uživamo tudi povsem surove, ne uničimo v njih pri pripravi jedi dragocenih vitaminov. Preseneča, da paradižniki vsebujejo vse skupine doslej odkritih vitaminov, in sicer A, B, C in D. Največ vsebujejo vitaminov A in C, nekoliko manj B, najmanj pa D. Vitamine D srečamo redko v živilih, ki jih uživamo navadno v naših krajih. Vsebujejo jih: maslo, mleko, smetana, sveže gobe in jajca, po-

strvi in le nekatere vrste sočivja, a navadno le v zelo majhnih količinah. Glavnih hranilnih snovi pa paradižniki res ne vsebujejo mnogo. Krompir jih vsebuje več. Kilogram paradižnikov da samo 175 kalorij in vsebuje 7 gramov beljakovin, 1 gram tošče in 34 gramov ogljikovih hidratov. Za primerjavo navedimo hranilno vrednost krompirja: 800 kalorij; 10 gramov beljakovin in 190 gramov ogljikovih hidratov. Zanimivo je, da paradižniki vsebujejo vse vrste hranilnih snovi, čeprav v manjših količinah, ne le vse vrste vitaminov.

KONZERVIRANJE

Za konzerviranje paradižnikov poznajo gospodinje mnogo receptov. Najstarejši in najbolj preizkušen način je vlaganje celih paradižnikov v kisu Tega recepta ni treba posebej navajati. Dovolj znan je tudi recept, kako je treba kuhati sok ali mezgo iz paradižnikov. Vendar gospodinje še vedno premalo kuhajo iz paradižnikov mezgo. Kuhanje mezge ni težavno. Kuhamo zrele in zdrave paradižnike. Ta način konzerviranja je priporočljiv predvsem zaradi tega, ker se tako najlaže dobro začnejo s paradižnikovim sokom za dalje časa. Vlaganje celih paradižnikov je dražje in zanj moramo imeti posebne kozarce, medtem ko sok lahko natočimo v navadne steklenice, ki pa morajo biti seveda razkužene in treba jih je dobro zapreti. Paradižnike, ki jim dodamo malo popra, morda tudi lovorjev list in materine dušice, kuhamo tako dolgo, da se povsem zmehčajo. Med kuhanjem jih večkrat dobro premešamo. Sok precedimo skozi sito. Ko izkuhamo iz paradižnikov ves sok, ga končno še prekuhamo, da izgubi čim več vode ter se zgosti. Ko se mezga ohladi, jo natočimo v steklenice. Steklenice ne smemo napolniti do roba. Moramo jih zelo dobro začepiti z razkuženim zamaškom. Priporočljivo je, če steklenice s sokom shranimo v prostorih, kjer se toplota mnogo ne spreminja in kjer ni prevroče.

Možganska operacija lahko prepreči slepoto

Živčna kirurgija v službi zdravljenja očesnih bolezni

Oko je kralj čutov — človek se rodi v svetu gledanja in izguba nobenega drugega čutila ga ne zadene tako, kakor slepota. Zato se ne smemo čuditi, da odkriva človeštvo vedno nova sredstva in pota, kako bi vrnilo slepim zopet vid, odnosno, kako bi vsaj preprečilo grožnjo slepote. Da pri tem ne sodeluje samo očesno zdravljenje, temveč tudi živčna kirurgija, je poročal nedavno dr. Sörgo s prve kirurške vseučiliške klinike na Dunaju v »Münchener medizinischen Wochenschrift«.

Presenetljivo je, da si pogosto bolniki sploh niso na jasnem glede preteče izgube vida. Tako je bilo z nekim možem, ki je bil na eno oko popolnoma oslepel, na drugo je pa videl samo še deloma, pa se svojega strašnega položaja sploh ni zavedal. Zaposlen je bil kot avtomehaničnik in vsako jutro se je vozil z avtom na delo. Nobena nesreča se mu ni pripetila. Najbrž v takih primerih ljudje slabšanja vida ne občutijo kot bolezn. Telesno se počutijo dobro, bolečin nimajo nobenih, njihova delazmožnost se ne zmanjša in njihovo občevanje z okolico se občutno ne omeji. V prvi vrsti igra pri tem pač svojo vlogo tudi dejstvo, da opeša vid polagoma in da se človek temu nekako privadi.

Taki primeri spadajo v delokrog živčne kirurgije. Tu namreč ne gre za očesno bolezen, temveč za bolezen za čir v možganih, na možganski mreni, ali na živčnih koreninah, vodečih k očesu. V zadnjih dveh letih je bilo na prvi kirurški vseučiliški kliniki na Dunaju ugotovljenih 21 primerov popolne ali delne oslepitve. Čeprav tudi tu ne moremo zahtevati nič nemogočega, so vendar lahko kirurgi rešili in obvarovali več takih bolnikov popolne oslepitve. Lahko se seveda zgodi, da je čir preveč razrašen okrog žile dovodnice, tako da ga kirurg ne more odstraniti, ne da bi poškodoval žilo. V drugih primerih je morda čir že tako razvit, da je pomoč prepozna. Vendar so pa uspehi kirurgije v tem pogledu zelo veliki, če pomislimo na težkoče, ki jih mora premagati kirurg, ko operira možgane.

Seveda lahko zatro zdravniki mnoge čire tudi z rentgenom. Zatiranje novih tvorbo brez rentgenovih žarkov si sploh ne moremo več misliti, in ta način zdravljenja se je izkazal kot izredno blagodejen. Pri motnjah vida, nastalih po čirih v

območju živčnega sistema, je pa razmerje zdravljenja s pomočjo rentgena in možgansko-kirurških posegov 1 : 7. Očesni zdravnik, ki pregleduje svoje bolnike, najde pogosto na ozadju očesa važno izpremembo, obstoječo v oteklini mesta, na katerem pride očesni živec v oko. Pogosto ugotovi tudi, da so vene v bližini močno zakrivljene in razširjene. Če ugotovi to, ve takoj, da gre za zagatno papilo. Če pomislimo, da se pojavijo zagatna papila v 80% vseh možganskih čirov, je pač jasno, kolikoga pomena je lahko ta diagnoza za očesnega zdravnika in kirurga.

Tako se je z velikim zboljšanjem metode, zlasti pa tudi možganski kirurški tehnike zopet zmanjšala nevarnost oslepitve zaradi možganskih čirov. K temu so pripomogli tudi nemški zdravniki in raziskovalci. Ves trud in odgovornost so prevzeli nase ti kirurgi, da bi odvrgli od bolnikov strašno usodo oslepitve, kolikor je pač to v človeških močeh.

14 dni se je postil

Ameriški profesor Noal iz New Yorka se je hotel prepričati kako učinkuje post na človeško telo. Postil se je 14 dni, tako da je popil vsak dan samo dve skodelici čaja. Navzlic temu je pa opravljal vsa svoja običajna dela. Vsak dan je pol ure teloval in vsak dan je posvetil eno uro nogometu. Poleg tega je pa kot rečeno opravljal še vse svoje profesorsko delo.

Prve tri dni se je počutil precej slabo, potem mu je pa malo odleglo in nekaj časa se je počutil dobro. Toda kmalu so mu je pešati moči in sicer tako močno, da je moral opravljati samo še četrtno običajnega dela. Srce mu je jelo utripati počasneje in dotok krvi v žile je postajal vedno manjši. V 14 dneh posta je shujšal mož za 10 kil, pa tudi spati ni mogel. Končno se je prepričal, da bi umrl, če bi se postil še nekaj dni.

Italijanska historična enciklopedija prirodnih ved

Milansko založništvo Hoepli je začelo pod glavnim uredništvom Arthurja Uccellia izdajati obsežno Historično enciklopedijo pri-

rodnih ved (Enciclopedia storica delle scienze e delle loro applicazioni). Delo bo obsegalo tri dele na 2.300 straneh in nad 6.000 ilustracij. Pri vsaki prirodni in tehnični vedi bo obsegalo njene probleme, njen razvoj, aplikacijo in pomen v moderni dobi. Izšel je že prvi zvezek, obsegajoč razvoj fizikalnih in matematičnih ved, od najstarejših časov do naših dni. Drugi zvezek bo obse-

gal zgodovino teoretične in praktične tehnike od starega veka do najnovejšega časa. Zadnji zvezek, ki izide v začetku prihodnjega leta, bo posvečen problemu aplikacije vseh prirodnih ved v industriji, trgovini in vsakdanjem življenju.

Obnovite naročnino!

L'ALLUMINIO METALLO DEL SECOLO

L'alluminio, puro e nelle sue leghe, ha offerto all'industria una delle più sorprendenti formule di progresso — ha contribuito in misura decisiva alla soluzione dei problemi tecnici più caratteristici del nostro secolo: velocità e potenza — ha svincolato l'Italia dai ceppi di una importazione che frenava lo slancio produttivo di un popolo fra i più geniali e tenaci.

ALUMINIJ kovina našega stoletja

Aluminij, čist in v raznih spojinah, je dal industriji najprej senetljivejši obrazec za napredek — je odločilno posegel v reševanje najznačilnejših nalog v tehniki našega veka: brzine in zmoglosti — je rešil Italijo suženjskih vezi uvoza, ki so zavirale delavni razmah naroda, ki je med najgenialnejšimi in najbolj žilavimi na svetu.

Alluminio-Aluminij

METALLO DEL DOMINIO-GOSPODUJOČA KOVINA

E' COMPLETAMENTE ITALIANO-JE POPOLNOMA ITALJANSKA

PROKLETSTVO

DEMANTA

Roman.

Manzana si je prizadeval potolažiti me, toda zavrnil sem ga tako grobo, da ni črnil niti besedice več.

Bili so trenutki, ko sem ga prekinjal, potem se mi je pa zasmilil, saj sem videl, da je prav tako nesrečen kakor jaz.

Priznam, da je bilo to neumestno sočutje, toda včasih sem pretirano rahločuten.

Ko je napočil pust dan, sva sklenila napotiti se najprej zopet v hotele. Misli sva, da bova imela več sreče kakor ponot. Potem sva pa hotela oditi na kolodvor k odhodu vlakov. Skrbno sva se pa hotela izogniti vsaki kočiji s šepastim kljuzetom in izvoščkom rdečega nosu.

Od desetih do ugodnih sva taval po ulicah praznih železnic in utrujenih nog. Jaz sem že mislil na to, da bi prodal Manzanov samokres, ko je nenadoma obrnil mojo pozornost nase pred nama stopajoči mož. Zdelo se mi je, da sem nekoč že videl tega suha.

Pripravljaj sem se prehiteti ga, da bi mu mogel pogledati v obraz, ko se mi je nepričakovano ponudila priložnost ogledati si ga. Zavil je namreč v

bliznjo trgovino z zlatnino in ko sem zagledal njegov profil, sem ga takoj spoznal.

Bil je eden izmed starih gospodov iz vlaka. Ah, to pot se mi je naključje še enkrat nasmešnilo. Lopov je očitno stopil v trgovino, da bi vprašal zlatarja, če je ukradeni demant pristen.

— Hitro! — sem dejal Manzani. — Posnemajte me, potisnite si klobuk na oči. Če vas spozna, bo vse izgubljeno.

Oba sva stopila na vogal izloženih oken in budno sva pazila na vsako kretanje tega zločinca. Videla sva, kako je vzel nekaj iz žepa, odvil in pokazal trgovcu, ki se mu je kar na obrazu poznalo presenečenje. Gotovo še nikoli ni videl takega demanta kakor je bil Regent. Ogledoval ga je nekaj časa pod povečevalnim steklom, potem ga je pa položil na tehtnico. Dolgo je majal z glavo, končno ga je pa vrnil zločincu.

»Stari gospod« je spravil demant v vrečko in še nekaj časa je govoril z zlatarjem. Najbrž mu je skušal pojasniti, kako je prišel do tako dragocenega kamna.

Tisti hip bi bil najraje planil z Manzano v trgovino, se izdal za policijskega inspektorja, aretirati zločinca in mu vzel demant. Toda takoj sem spoznal, da bi s takim korakom ne dosegel zaželenega cilja. Trgovci bi nas spremili na komisariat, kjer bi demant zaplenili, trgovca pa zasilili kol pričo. Z Manzanom bi bila torej tam, kjer sva bila.

— Pozor, — sem zašepetal Manzani. — Imejte oči odprte... Sledila bova temu možu, ko pride iz

trgovine. Toda ne pozabite, da bova ob svoj demant, če izgubiva sled in če-nama ta mož izgine izpred oči.

— Bodite brez skrbi... ne uide nama.

In Manzana je naglo odšel na drugo stran ulice. »Stari gospod« je bil zdaj pri vratih trgovine. Govoril je z zlatarjem in opazil sem, da trgovec očitno nekoga išče — najbrže policijskega stražnika. Toda v podeželskih mestih kakor tudi v Parizu redarja nikoli ni pri rokah, kadar ga človek potrebuje.

Obrnil sem se na drugo stran, da bi me »stari gospod« ne mogel spoznati. Ko se je slednjič poslovil od zlatarja, sem namignil Manzani in ubrala sva jo za zločincem.

Zločinec je hodil hitro in zdelo se mi je, da ima za starca dokaj prožen korak. Krenil je po ulici Velikega mostu, potem je pa zavil na desno, se ustavil za hip, da je kupil novine, končno je pa sedel na nabrežju Borze na teraso neke kavarne.

Z Manzano sva se skrila za bližnji kiosk.

— Mislim, da nama ne more uiti, — sem dejal.

— Da, — je odgovoril Manzana, — toda pri bellem dnevu ne moreva navalliti nanj. Če bi vsaj vedel, v katerem hotelu se nastani.

— To bova kmalu zvedela, bodite brez skrbi.

Minilo je četr ure. Zločinec je še vedno čital novine, toda zdelo se je, da nekoga pričakuje, kajti zdaj pa zdaj se je naglo ozrl proti Borzi.

Bilo je jasno, da se že razburja, ko se mu je naglo približala neka ženska.

— Glejte, vaša sešora, — sem dejal Manzani.

— Da... takoj sem jo spoznal... bestijo.

Čim je ženska sedla, ji je jel »stari gospod« nekaj tiho razlagati. Najbrž ji je pripovedoval, kako je bilo pri zlatarju in kaj mu je slednji odgovoril.

Čudil sem se, da se ni pojavil drugi »stari gospod«, tisti, ki je bil prejšnji dan navezal pogovor z Manzano. Gotovo se je bil kam napotil, kajti zdaj sem bil prepričan, da sta to dva poklicna tolovaja, moja tovariša.

Obenem sem moral priznati, da sta bila zelo spretna in v drugačnem položaju bi ju bil občudoval. Nacim, kako sta »delala«, se je sicer znatno razlikoval od mojega, vendar je bil pa sam po sebi zanimiv. Svoj poklic sta izvrševala očitno dolgo, čeprav nemara nista bila tako stara, kakor sta se hotela kazati. Da bi vzbujala več zaupanja, sta si najbrž omislila lasulje in bele brade, kajti noben človek ne vzbuja tolikega spoštovanja kakor starec, odklikovan s Častno legijo. Množica je lahkoverna; ljubi, kar je časti vredno. In skoraj nikoli nima nezaupanja do starega gospoda z odlikovanjem na prsih.

Moja »delovna« metoda je čisto drugačna. Namestu da bi se preoblačil in nosil v gumbnici trak visokega reda, se oblačim preprosto, kar mi odpre vsa vrata, ne da bi se zdel komu sumljiv. Zelo važno je, da človeka v mojem položaju nihče ne opazuje.